

Päiväys
9.10.2025

1 (2)

Diaarinumero
674/03.04.04.04.20/2025

JULKINEN KUULUTUS

Valitus vesilain mukaisesta päätöksestä

Vesilain 15 luvun 3 §:n mukaan Vaasan hallinto-oikeuden on annettava lupaviranomaisen, valtion valvontaviranomaisen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen vesilain nojalla antaman päätöksen sekä ojitustoimituksessa annetun päätöksen johdosta jätetty valitus tiedoksi julkisella kuulutuksella noudattaen, mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Tieto kuulutuksesta on julkaistava hankkeen vaikutusalueen kunnissa noudattaen, mitä kuntalain 108 §:ssä säädetään.

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

9.10.2025

Valituksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta.

Valituksen tiedoksisaantipäivä on 16.10.2025.

Asia

Luvan hakija Super Asfaltti Oy on jättänyt Vaasan hallinto-oikeuteen valituksen Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätöksestä 16.4.2025 nro 120/2025 (Maa- ja kiviaineksen ottaminen Oripäänkankaan pohjavesialueella, Oripää). Aluehallintovirasto on hylännyt hakemuksen.

Valitusasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja valitus pidetään nähtävillä 9.10. – 6.11.2025 Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

(<https://tuomioistuimet.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/valituskuulutukset.html>).

Hallinto-oikeuden verkkosivuilla valitus on ilman liitteitä. Tieto kuulutuksesta on julkaistava Oripään kunnassa ja Loimaan kaupungissa.

Hallintolain 62 b §:n mukaan julkisen kuulutuksen ja kuulutettavan asiakirjan tiedot julkaistaan, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Henkilötiedoista julkaistaan kuitenkin ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot.

Mahdollisuus vastineen antamiseen

Vaasan hallinto-oikeus varaa asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, tilaisuuden vastineen antamiseen. Mahdollinen vastine tulee toimittaa hallinto-oikeuteen **viimeistään 6.11.2025**. Viranomaisille varataan erikseen tilaisuus vastineen antamiseen.

Vastineeseen on merkittävä sen tekijän nimi, postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite. Vastineessa on ilmoitettava asian diaarinumero 674/2025.

Kiinteistön osaomistajaa pyydetään antamaan tieto kuulutuksesta myös kiinteistön mahdollisille muille omistajille ja haltijoille.

VAASAN HALLINTO-OIKEUS

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla:
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

Vaasan hallinto-oikeus
vaasa.hao@oikeus.fi

23.5.2025

VALITUS ALUEHALLINTOVIRASTON PÄÄTÖKSESTÄ ESAVI/16951/2024 MAA- JA KIVIAINEKSEN OTTAMINEN ORIPÄÄNKANKAAN POHJAVESIALUEELLA, ORIPÄÄ

Aluehallintovirasto on päätöksessään 16.4.2025 hylännyt Super Asfaltti Oy:n hakemuksen maa- ja kiviaineksen ottamiselle Oripään pohjavesialueella Oripään kunnassa kiinteistöillä 561-404-6-192 ja 561-404-6-164. Liitämme oheen Aluehallintoviraston päätöksen ESAVI/16951/2024 (liite 1).

Vaatimus

Vaadimme, että meille myönnetään vesilain mukainen lupa pohjaveden muuttamiskiellosta poikkeamiseen hakemusasiakirjojen ja niihin tässä valituksessa esittämiemme täydennysten mukaisesti.

Hakemusasiakirjat

Toteamme seuraavat hakemusasiakirjat:

- lupahakemus 5.5.2024 (30 liitettä)
- asiakirjojen täydennys 25.7.2024 (17 liitettä)
- selitys annettuihin lausuntoihin ja muistutukseen 5.11.2024

Perustelut

Super Asfaltti Oy suhtautuu pohjaveden suojeluun vakavasti ja olemme otaneet sen huomioon toiminnassamme. Osoituksena tästä ovat nykyisen toiminnan järjestäminen sekä sen tarkkailussa saadut tulokset.

Kielteistä päätöstä on perusteltu muun muassa päätöksen kohdassa 5.1.1 suunnitellun toiminnan aiheuttamalla vaaralla veden laadulle tai antoisuudelle. Vaarasta on puhuttu yleisellä tasolla mitenkään yksilöimättä mekanisme tai tapahtumaa, joka aiheuttaa vaaran. Myönnämme, että mahdollisuus on teoriassa olemassa mutta kalliopohjavettä vaarantavan tapahtuman todennäköisyys on olematon ottaen huomioon hakemusasiakirjoissa esitetyt toimenpiteet. Kielteisen päätöksen perusteluissa on esitetty perustelemattomia olettamuksia siitä, mitä voi tapahtua, sekä muutoinkin on asiaa tarkasteltu ylivarovaisuusperiaatteen mukaisesti. Mikäli esittämämme toimenpiteet eivät olleet pohjaveden suojaamisen kannalta riittäviä, meille olisi tullut myöntää lupa hakemuksessamme esitettyä tiukemmillä lupamääräyksillä.

Antoisuuden vaarantuminen

Päätöksen mukaan pohjavesialueen pinta-ala on 31,25 km² ja muodostumisalueen pinta-ala on 22,19 km². Suunnitellun louhinnan pinta-ala 3,14 ha on 0,1 prosenttia pohjavesialueen pinta-alasta ja 0,14 prosenttia pohjaveden muodostumisalueen pinta-alasta. Aikaisemman ja suunnitellun louhittavan alueen pinta-ala on yhteensä 7,11 ha. Vastaavasti tämä on 0,2 prosenttia pohjavesialueen pinta-alasta ja 0,3 prosenttia pohjaveden muodostumisalueen pinta-alasta.

Suunnitellun louhittavan alueen pinta-alan osuus koko pohjavesialueen pinta-alasta on niin pieni, että sillä ei ole merkitystä pohjavesialueen antoisuuteen. Pinta-alan lisäksi edellistä päätelmää vahvistaa vielä se, että kyseinen alue on kalliota, jolle tapahtuvasta sadannasta vain muutama prosentti johtuu kallion rakoilun kautta pohjavedeksi.

Asiaan liittyy mielestämme aluehallintoviraston epäjohtonmukaisuus: hankealueelta on aluehallintoviraston mukaan pohjavesiyhteys Oripäänkan-kaan harjuyttimeen suunnitellun hankealueen länsipuolella. Käsittääksemme tätä yhteyttä pidetään päätöksessä myös pohjaveden suojelun kannalta ongelmallisena. Mutta yhteyden ollessa todellinen, antoisuuden vaarantuminen ei siltä näkökannalta voi olla vaarana. Tai päinvastoin jos antoisuus vaarantuu, pohjavesiyhteys on niin heikko että hankealueen ei edes pitäisi kuulua pohjaveden muodostumisalueeseen. Super Asfaltti Oy:n näkemys on, että olennaista pohjavesiyhteyttä suunnitellusta louhoksesta ei ole tai se on kallioperästä johtuen niin heikko, että suunniteltua louhosta ei olisi pitänyt rajata pohjaveden muodostumisalueeseen kuuluvaksi.

Laadun vaarantuminen

Lupahakemusasiakirjoissa on ollut asiantuntijalausuntona liite 28 *Lausunto louhinnan pohjavesivaikutuksista* (lausunto vuodelta 2019), jonka mukaan louhinnan vaikutukset ympäristön pohjaveden laatuun voivat aiheutua seuraavilla tavoilla:

- louhintatyön työkoneiden tai kiviaineksen kuljetuskaluston rikkoontuminen siten, että polttoainetta tai hydrauliikkaöljyä pääsee valumaan louhokseen
- polttoainetankkauksen yhteydessä sattuu vahinko, jossa polttoainetta pääsee valumaan louhokseen
- räjähdysainejäämät (lähinnä nitraatti) vaikuttavat pohjaveden laatuun

Öljytuotteiden käsittely

Öljytuotteiden käsittelylle esitetyt toimenpiteet on esitetty päätöksen sivulla 10.

Kiviaineksen kuljetuskalusto ei voi rikkoontua louhoksessa siten, että hydrauliöljyä pääsee olennaisia määriä louhoksen. Kuljetuskaluston polttoainesäiliön rikkoontuminen esimerkiksi kaluston törmäyksessä on hyvin epätodennäköistä koska todennäköisin törmäys on hiljaisella nopeudella tapahtuva peruutustörmäys, jonka pitäisi osua yleensä suojaisessa paikassa olevaa polttoainesäiliöön. Kuormauksessa käytettävän kaivinkoneen todennäköisin öljytuotteisiin liittyvä tapahtuma on hydrauliöljyn letkurikko. Letkurikkoventtiilien ansiosta tällaisessakaan tapauksessa louhokseen joutuva öljymäärä ei ole suuri.

Ainoat louhoksessa tankkattavat koneet ovat ylisuuria lohkarkeitä rikkova kaivinkone ja louhetta kuormaava kaivinkone. Niiden tankkaukselle on hakemusasiakirjoissa esitetty varotoimenpiteet. Hakemusasiakirjojen mukaan ainoastaan tankkaus tapahtuisi louhoksessa, ei polttoaineen säilytys.

Poravaunut tankkaus tapahtuu louhittavan kalliopinnan päällä ja tankkauspaikka tulee valita siten, että mahdollisen tankkausvahingon yhteydessä polttoaineen valuminen louhokseen ei ole mahdollista. Tämä on hakemusasiakirjoja täydentävä varotoimenpide, jonka Super Asfaltti Oy esittää täydennyksenä hakemusasiakirjoihin. Lisäksi Super Asfaltti esittää täydennyksenä lupahakemusasiakirjoihin öljynimeytysmateriaalia pidettäväksi edellä mainittujen tankkaustapahtumien yhteydessä tankkauspaikalla.

Muutoin työkoneiden tankkaus tapahtuu tukitoimintojen alueella olevalla tankkauspaikalla, jossa maaperä on suojattu reunoistaan ylös nostetulla muovikalvolla.

Hakemusasiakirjojen täydennyksen liitteessä Tä 4 on esitetty tukitoimintojen alue. Murskauslaitos, louheen välivarasto, murskeen varastokasat, polttoaineiden varastosäiliöt, öljytuotteiden säilytyskontit ja pyöräalustaisten työkoneiden ja kuljetuskaluston tankkaus- ja säilytyspaikat sijoitetaan tukitoimintojen alueelle. Näitä toimintoja ei siis sijoiteta louhokseen.

Toteutuneen toiminnan aikana öljytuotteita ei ole lainkaan varastoitu alueella. Urakoitsija on tuonut öljyt työvuoron alussa huoltoautolla alueelle ja vienyt ne pois työvuoron päätyttyä. Olemme valmiit sitoutumaan tähänkin järjestelyyn. Myös louhoksessa louhetta kuormaavan kaivinkoneen polttoaineen osalta voitaisiin toimia samalla tavalla. Nytkään polttoainetta ei haetun luvan mukaisesti säilytetä louhoksessa.

Räjähdysainejäämiä on ollut louhosvedessä joskin määrät ovat vaihdelleet merkittävästi. Vuoden 2024 tarkkailussa louhosveden nitraattipitoisuus oli vuoden 2023 tasolla n. 17 mg/l. Louhosveden nitraattipitoisuudet ovat jääneet aina alle talousvesiasetuksen enimmäisarvon ja ympäristölaatunormin 50 mg/l.

Korostamme vielä, että hakemusasiakirjojen mukaisesti minkäänlaista öljytuotteiden säilytystä ole tarkoitus tehdä louhittavalla alueelle eikä sen viereisellä, aikaisemmin louhitulla alueella. Lisäksi hakemusasiakirjoissa on esitetty varautuminen mahdollisiin onnettomuustilanteisiin.

Toiminnan vuosittainen kesto

Nykyisin suunniteltua toimintaa vastaavan louhinta- ja murskaustoiminnan kesto alueella on ollut noin 1,5 kuukautta vuodessa. Louhinta- ja murskausjakson ulkopuolella jaksoon liittyviä öljytuotteita ei varastoida alueella vaan urakoitsija vie ne seuraavaan urakointipaikkaan. Tällä on mielestämme merkittävä vaikutus öljytuotteista aiheutuvaan vahingonvaaraan. Pohjavedelle aiheutuvaa vaaraa pienentää myös louhokseen johtavan työmaatien oleminen puomilla suljettuna toiminta-ajan ulkopuolella. Sen lisäksi että louhe kuljetetaan entistä nopeammin pois louhoksesta, louhetta ei ole louhoksessa noin 10,5 kuukauden ajan vuodesta. Tänä aikana sadevesi ei voi huuhtoa louheesta räjähdysainejäämiä.

Maakuntakaava

Päätöksen kohdassa 5.1.3 Kaavoitus on viitattu maakuntakaavaan. Maakuntakaava on maankäyttö- ja rakennuslain mukainen yleispiirteinen suunnitelma maakunnan alueiden käytöstä. Maakuntakaavassa esitetään kartalla kokonaiskuva maakunnan kehittämisestä, ja siinä ratkaistaan valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävät maankäyttökysymykset. Se on Suomen maankäytön suunnittelujärjestelmässä ylin kaavataso, ja se ohjaa kuntien yleis- ja asemakaavoitusta ja viranomaisien muuta alueiden käytön suunnittelua. Maakuntakaavaa tarkempi kaavoitustaso on yleiskaava. Tarkin maankäyttöä ohjaava kaavataso on asemakaava.

Se, että louhinta-alue maisemoidaan vesialtaaksi eikä se palaudu metsätalousalueeksi ei ole maakuntakaavan yleisperiaate asioiden esittämistarkkuudesta huomioon ottaen asianmukainen peruste lupahakemuksen epäämiseen. Kysymys aikaisemman ottamisen kanssa noin 7 ha suuruisesta vesialtaasta maakuntakaavassa maa- ja metsätalousalueeksi esitetyllä alu-

eella ei ole maakuntakaavan tarkkuus huomioon ottaen maakuntakaavassa vaan asemakaavassa ratkaistava asia. Näin ollen lupahakemuksen hyväksyminen ei olisi vaikeuttanut mahdollista tulevaan maankäytön suunnittelua ja siten luvan epääminen lupapäätöksen mukaisesti ei ole lakiin perustuva ratkaisu.

Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan louhinnasta sekä siihen liittyvien kemikaalien varastoinnista ja käytöstä aiheutuu pohjaveden pilaantumisen vaaraa, jota ei pystytä hakijan esittämin teknisin ratkaisun täysin estämään. Näihin seikkoihin on paneuduttu toisaalla tässä valituksessa.

Aluehallintoviraston mukaan louhinta pohjaveden muodostumisalueella voi vaikuttaa myös alueen pohjaveden muodostumiseen ja virtauksiin. Pohjaveden muodostumisen ja sen merkitystä pohjavesialueen kokonaisuus huomioon otettuna on tarkasteltu toisaalla tässä valituksessa. Luonnollisesti louhiminen vaikuttaa paikallisesti louhittavan alueen pintavesien virtaukseen. Sillä ei kuitenkaan ole mitään yhteneväisyyttä pohjaveden virtauksen kanssa. Mitä tulee pohjaveden virtausten muutoksiin niin muutoksia yleisesti ottaen louhinnasta voi toki aiheutua mutta lupa-asiaassa olennaisinta on, että suunniteltu louhinta on kalliopohjaveden yläpuolella tapahtuvaa louhintaa. Pohjaveden virtaus kalliossa on hidasta ja louhintatärinän vaikutus pohjaveden virtaussuuntiin aivan louhinnan lähialuetta laajemmalti ei ole mahdollista. Lisäksi olennainen virtaus tapahtuu harjuytimessä eikä kalliopohjaveden virtaussuunnista Sikakiven ympäristössä ole tarkkaa tietoa. Toteutettu vesiseuranta antaa viitteitä siitä, että ainakin osa kalliopohjaveden virtauksesta on louhittavaksi suunnitellulta alueelta länteen ja lisäksi kaakkoon.

Aluehallintovirasto on päätöksessään 10.12.2020 (444/2020, Dnro ESAVI/10769/202) (liite 4) todennut, että hanke ei ole alueella voimassa olevan yleiskaavan vastainen. Yleiskaava vastaa sisällöltään maakuntakaavaa eikä sittemmin kaavoitustilanteessa ole tapahtunut muutoksia.

Puuttumatta tässä tarkemmin suunnitellun toimenpiteen aiheuttamaan vaaraan pohjavedelle, toteamme että Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitosuunnitelmalla vuosille 2022–2027 ei ole sellaista lain-säädännöllistä asemaa, että sillä voisi perustella luvan epäämistä.

Super Asfaltti Oy katsoo, että tältä osin aluehallintoviraston päätöksen kohdan 5.1.3 perusteluilla ei voi evätä lupaa.

Havaintojen mukaan kallioperä kalliopohjavesiputken kohdalla tiivis, joten kalliopohjaveden virtaus on hidasta. Vesivarasto kalliossa on pieni ja pohjaveden muodostuminen kallioalueilla sadannasta on kallioalueiden pinnanmuodostuksesta riippuen vain muutamia prosentteja sadannasta.

Vesienhoitosuunnitelma

Päätöksen kohdassa 5.1.4 Vesienhoitosuunnitelma on viitattu Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitosuunnitelmaan vuosille 2022–2027.

Kokemäenjoen – Saaristomeren – Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmaa vuosille 2022 – 2027 on tarkasteltu suhteessa suunniteltuun toimintaan laajasti lupahakemuksen 25.7.2024 päivätyssä täydennyksessä.

Oripäänkankaan pohjavesialue ei ole Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen nimettyjen riskipohjavesialueiden eikä selvityskohteiksi tietojen puutteen vuoksi nimettyjen pohjavesialueiden joukossa. Sikakiven hanke ei suunnitellun mukaisesti toteutettuna vaikuta haitallisesti vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseen.

Varsinais-Suomen ja Satakunnan vesienhoidon toimenpideohjelmassa vuosille 2022–2027 kohdassa on kohdan 7. *Pohjavettä kuormittava toiminta* alakohdassa 7.8 *Maa-ainesten otto* on kiinnitetty huomiota ottamistoiminnan (etenkin soran ja hiekan) ja jälkihoitamattomien ottoalueiden pohjavedelle aiheuttamiin riskeihin. Erityisen haitallista kyseinen toiminta on otettaessa maa-aineksia läheltä pohjavedenpintaa tai sen alapuolelta. Maa-ainesten oton on havaittu kohottavan pohjaveden sähkönsäilytyskykyä sekä nitraatti-, sulfaatti- ja kloridipitoisuuksia. Toimenpideohjelman mukaan riskin pohjavedelle aiheuttavat muun muassa ottotoimintaan ja kuljetukseen liittyvä polttoaineiden käsittely, öljyvuodot sekä pölynsidonta. Mielestämme polttoaineiden käsittelylle on lupahakemuksessamme annettu erityisen varovaisuuden käsitteet täyttävät toimenpiteet, öljyvuotoja ei alueella sallita ja työmaatien pölynsidontaan esitetystä suolauksesta voimme luopua. Suolan käyttöön liittyvä maininta oli virhe lupahakemuksessa eikä sitä ole käytännössä käytetty aikaisemman louhinnan aikana.

Taulukon 7.4 mukaan Oripäänkankaan pohjavesialueen 3124,7 hehtaarin pinta-alasta 303,0 hehtaaria on maa-ainesten ottamisaluetta. Taulukon mukaan pohjavesialueen pinta-alasta 10 prosenttia on maa-ainesten ottamisaluetta. Suunnitellun louhinnan alue 3,14 on noin 1 prosentti maa-ainesten ottamisalueiden pinta-alasta. Esitetystä Sikakiven suunnitelmassa on kiinnitetty erityistä huomiota toimenpideohjelmassa esitettyihin riskitekijöihin. Louhinnan jälkeisessä lopputilanteessa Sikakiven aluetta ei voida pitää enää jälkihoitamattomana maa-aineksen ottamisalueena, vaikka sitä ei ole metsitetty. Mielestämme myös vesialtaan muodostaminen voi olla hyväksyttävä jälkihoitotapa. Mitä tulee mahdolliseen vesialtaan veden pilaantumiseen ja sitä kautta pohjaveden pilaantumiseen, ilmoitamme olevamme valmiit muodostamaan alueen pintamaista yhden metrin paksuisen maa-kerroksen suunnitellun louhintapinnan päälle eristämään vesialtaan veden kalliopohjavedestä.

Oripäänkankaan pohjavesialue on nimetty toimenpideohjelman kohdassa 9.1 kemialliseksi riskialueeksi (taulukko 9.2). Kyseisen taulukon mukaan Oripäänkankaan pohjaveden kemiallinen tila on hyvä. Pohjaveden tilaa heikentävinä aineina taulukossa 9.2 on mainittu kloridi, nitraatti ja torjunta-ainejäämät. Listan ainoa suunniteltua toimintaa liittyvä aine on nitraatti. Aikaisemman toiminnan aikana louhosvedessä on havaittu kohonneita nitraattipitoisuuksia (johtuvat räjähdysainejäämistä), jotka ovat alittaneet nitraatin talousvesiasetuksen mukaisen enimmäisarvon. Kolmena viime vuotena louhosveden nitraattipitoisuus on ollut noin 2,5 kertaisesti alle talousveden ohjearvon. Louhoksen vieressä olevassa kalliopohjavesiputkessa havaitut pitoisuudet ovat olleet huomattavasti pienempiä, luokkaa 10 mg/l.

Tarkkailuraportin mukaan *Nitraattia voidaan pitää ns. merkkiaineena, koska sitä on esiintynyt louhosvedessä kohonneina pitoisuuksina. ... Mikäli louhinnalla olisi vaikutusta alueen pohjaveden laatuun, tulisi kohonneita nitraattipitoisuuksia löytyä myös seurantapisteidä vesinäytteistä. Toistaiseksi kohonneita nitraattipitoisuuksia on tarkkailun aikana havaittu vain louhinta-alueen välittömässä läheisyydessä sijaitsevan putken PF1 vesinäytteissä.*

Kohdassa 13 on esitetty Kokemäenjoen kokonaistyyppipitoisuuden jakauma päästölähteittäin ja sen mukaan valtaosa kokonaistyyppipäästöstä on lähtöisin peltoviljelystä ja metsätaloudesta. Aluehallintoviraston väite pohjaveden laadun vaarantamiselle ja luvan epäämiselle vesienhoidon toimenpideohjelmaan perustuen ei ole aikaisemman toiminnan aikana tehtyjen tarkkailujen nojalla kestävä. Lisäksi lupahakemuksessa esitettyä tehostettua louheen kuljetusta pois louhoksesta ei päätöksessä oltu otettu huomioon.

Kohdan 13 *Pintavesien kuormitus ja muu tilaa muuttava toiminta* kuvassa 13.4 on esitetty arvio toimenpideohjelman osa-alueen Kokemäenjoen ala-osa – Loimijoki kokonaistyyppikuormituksesta, joka kuvan mukaan on ollut noin 3 500 tonnia vuodessa. Sikakiven hankkeen arvioitu louhoksesta pumpattavaan veteen joutuva tyyppipäästö on suuruusluokkaa alle 100 kg vuodessa (31 000 m³ vuotuisella louhinnalla). Ottaen huomioon haetun toimintamme laskennallisen tyyppipäästön suhde edellä esitettyyn vesienhoitosuunnitelman mukaiseen kokonaistyyppikuormitukseen, luvan epääminen ei tämänkään vesienhoitosuunnitelman kohdan mukaan ollut perusteltua.

Vesienhoitosuunnitelmissa on tarkasteltu maa-ainesten ottamisesta aiheutuva riski pohjaveden hyvän määrällisen ja kemiallisen tilan saavuttamiselle ja ylläpitämiselle. Vesien ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) 28 §:n mukaan viranomaistehtäviä hoitavien on otettava soveltuvin osin toiminnassaan huomioon valtioneuvoston hyväksymät vesienhoitosuunnitelmat. Aluehallintovirasto katsoo kategorisesti, että pohjavesialueelle ja erityisesti pohjaveden muodostumisalueelle ei tule sijoittaa uusia riskitoimintoja vesienhoitosuunnitelman nojalla. Ympäristönsuojelulain yleisten velvollisuuksien mukaan toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon mm. toiminnan luonne, kesto, vaikutusten merkittävyys sekä pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski (YSL 11 §). Mielestämme Sikakiven hankkeen osalta päätöksessä ei ole otettu huomioon Vesien ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mainintaa soveltuvin osin eikä Ympäristönsuojelulain sijoituspaikan soveltuvuuteen liittyvää pilaantumisen todennäköisyyttä. Aluehallintoviraston päätöstä laajemmin soveltaen mitään lupia ei saisi myöntää pohjavesialueelle ja nykyisetkin toiminnot tulisi poistaa sieltä. Tämä ei voi olla oikea tulkinta ja lainlaatijan tarkoitus.

Riskikohteiden sijoittaminen pohjavesialueiden ulkopuolelle sekä jo todettujen riskikohteiden poistaminen pohjavesialueilta vähentävät pohjavesiin kohdistuvaa kuormitusta. Näin todellakin on mutta asiaa tarkasteltaessa tulee esiin kysymys kohtuullisuudesta ja omaisuuden suojasta, joka sentään on korkealla tasolla Suomessa. Vesienhoitosuunnitelma ei mielestämme ole sellainen asiakirja, jota lain nojalla voitaisiin soveltaa nyt aluehallintoviraston tekemällä tavalla.

Mielestämme ei ole tarkoituksenmukaista tehdä yksittäisen kohteen lupa-arviointia laajaan kokonaisuuteen keskittyvän ja laajaa aluetta käsittelevän yleistason vesistöhoitosuunnitelman perusteella.

Lisäksi toteamme, että maa-ainesottoon liittyvät, pohjaveden kannalta kielteiset seikat on otettu huomioon hakemuksessamme lukuun ottamatta suolan käyttöä pölynsidontaan. Tässä yhteydessä ilmoitammekin luopuvamme suolan käytöstä pölynsidonnessa. Lisäksi olemme ilmoittaneet aikaisemmin lupahakemuksemme käsittelyn yhteydessä aluehallintovirastolle tarvittaessa pumppausvesien johtamisesta pohjavesialueen ulkopuolelle. Aina-kin tällöin on kiistatonta, että räjähdysainejäämät eivät pilaa pohjavesialueen pohjavettä pienimmässäkään määrin.

Kaikkiaan toteamme, että luvan epääminen ei edellä esitettyjen perustelujen mukaan ollut mitenkään kohtuullista ja lakiin perustuvaa vesienhoitosuunnitelmaan vedoten.

Vaikutukset

Päätöksen kohdassa 5.1.5 Vaikutukset viitattu Ympäristöministeriön oppaaseen 30/2023 Maa-ainesten ottaminen, opas ainesten kestäväään käyttöön. Hankkeen suunnittelussa on otettu huomioon oppaassa esitetyt seikat suolan käyttöä lukuun ottamatta.

Ympäristöministeriön oppaan Maa-ainesten ottaminen mukaan luonnontilaisen pintakerroksen ja kasvillisuuden poistaminen louhinnan yhteydessä lisää pohjaveden likaantumiseriskii, ainepitoisuuksia ja pohjaveden pinnan korkeuden vaihteluita. Super Asfaltti Oy ilmoittaa olevansa valmis tekemään suunnitellun louhisalueen pohjalle maakerroksen louhittavan kallion päältä poistettavista irtomaista.

Aluehallintovirasto arvioi, että hakemuksessa esitetty jälkihoito vesialtaana aiheuttaa riskin pohjaveden laadulle. Edellä mainitussa oppaassa pidetään kolmen metrin vesisyvyyttä riittävänä veden laadun kannalta. Sikakiven tapauksessa vesisyvyys on yli kolminkertainen. Aluehallintoviraston väite, että pohjaveden suojelun kannalta alue jäisi jälkihoitamatta eikä pohjaveden laatua ole toiminnan päätyttyä turvattu, on ole edellä mainitun oppaan kanssa ristiriitainen. Olemme ilmoittaneet edellä olevamme valmiit tekemään louhoksen pohjalle maakerroksen louhoksen pohjalle. Tarvittaessa tämä kerros voidaan ulottaa myös aikaisemman louhinnan alueelle. Asian-tuntijan mukaan kyseinen kerros tulee toimimaan kuivana olevaa kerrosta vastaavalla tavalla myös vesikerroksen alla.

Mitä tulee ilkevaltaan liittyviin pohjavesiriskeihin, myös metsämaahan liittyy niitä.

Päätöksen mukaan kalliopohjaveden laadulle aiheuttaa riskin räjähdysaineiden käyttö lähellä kalliopohjaveden pintaa. Toteutetun, vuodesta 2014 jatkuneen seurannan mukaan tällainen riski ei ole toteutunut. Ottaen huomioon suunnitellun toiminnan vastaavuus seurannan aikana toteutettuun toimintaan, kyseisen riskin toteutuminen ei ole todennäköistä eikä lupaa olisi pitänyt riskin perusteella jättää myöntämättä.

Lienee täysin selvää, että lupahakemuksen täydennyksen mukaisesti öljytuotteiden varastointi on suunniteltu tapahtuvan tukitoimintojen alueella, ei louhoksessa. Koska tukitoimintojen alue sijaitsee pohjavesialueella, suunnitelmassa on kiinnitetty erityistä huomiota öljytuotteiden varastointiin ja käsittelyyn sekä toimenpiteisiin mahdollisen vahingon tapahduttua. Jos lupaviranomaisella on ollut tämän asian suhteen kuitenkin epäselvää, lupaviranomaisen olisi tullut pyytää luvan hakijalta selvitystä asiasta eikä suinkaan hylätä hakemusta itse kehittämänsä epäselvyyden perusteella.

Toisaalla tässä valituksessa olemme jo ilmoittaneet luopuvamme suolan käytöstä pölynsidonnassa.

Aluehallintovirasto viittaa päätöksessään pohjavesinäytteissä havaittuihin määritysrajat ylittäviin tolueeni- ja styreenipitoisuuksiin. Niitä ei käsittääksemme ole mahdollista edes tulla aikaisemmasta toiminnasta. Lisäksi aluehallintovirasto toteaa: *Louhosvedessä on havaittu nitraattia korkeahkoina pitoisuuksina sekä sulfaattia, öljy-yhdisteitä, liuottimia ja bakteereja. Nämä tulokset kertovat toiminnan aiheuttamista vaikutuksista ympäristöön.*

Näin onkin mutta aluehallintovirasto ei ole kiinnittänyt huomiota siihen, minkälaisia määriä ja kuinka useasti pitoisuuksia on esiintynyt. Olennaista olisi vielä harkita mahdollisen päästölähteen ja suunnitellun toiminnan välistä yhteyttä. Kaikilta osin yhteys toimintaamme on heikko. Toteamme, että edellä aluehallintovirasto esittämä toteamus ei ole meistä kohtuullinen ottaen huomioon tarkkailussa havaitut pitoisuuden ja niiden esiintyminen vuosien kulun mukaan. Myös haitta-aineiden mahdollinen lähde tulisi ottaa huomioon lupaharkinnassa.

Mitä tulee aluehallintoviraston esittämään riskiin, että louhinta voi muuttaa alueen pohjaveden virtauksia, asiassa tulee ottaa huomioon kallion jo alkuaan huono vedenjohtavuus sekä louhintatärinän hyvin rajallinen esiintymislaajuus pohjaveden virtauksien ollessa kyseessä. Tämän huomioon ottaen aluehallintoviraston esittämä mahdollisuus on erittäin teoreettinen ja käytännössä vailla minkäänlaista yhteyttä todellisuuteen.

Katsomme, että pohjavesiriski voidaan poistaa kokonaan lupahakemuksessa tai viimeistään tässä valituksessa esittämillämme lisätoimenpiteillä. Riskin poistamiseen ei olisi tarvittu edes mitään esittämästämme suhteen uusia lupamääräyksiä.

Intressivertailu

Päätöksen kohdassa 5.1.6 Intressivertailu

Aluehallintovirasto on aikaisemman louhinnan lisääjän myöntämispäätöksessä 10.12.2020 (päätös 444/2020, Dnro ESAVI/10769/2020) (liite 4) todennut että *lupamääräysten mukaisesti toteutettuna hanke ei vaaranna yksityisen kaivonomistajien pohjavedenottoa eikä heikennä merkittävästi pohjavesialueen vedenlaatua. Hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatavaa hyötyä voidaan pitää huomattavana verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituihin menetyksiin.*

Tuona ajankohtana vesiseurantoja oli toteutettuna kuuden vuoden ajan.

Aluehallintoviraston päätöksen mukaan *hankkeesta saatavaa yksityistä ja mahdollista yleistä hyötyä on vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan verrattava hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille koituihin menetyksiin. Pohjaveden muodostumisalueella sijaitsevasta hankkeesta pohjaveden laadulle ja pohjaveden virtauksille aiheutuvaa vaaraa on pidettävä vesilain mukaisen intressivertailun haittoja arvioitaessa huomattavana menetyksenä. Vesilain 3 luvun 6 §:n 2 momentin mukaan arvioinnissa on otettava huomioon, mitä vesienhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisessa vesienhoitosuunnitelmassa on esitetty hankkeen vaikutusalueen vesien tilaan ja käyttöön liittyvistä seikoista. Edelleen päätöksen mukaan Asiassa ei ole voitu varmistua siitä, ettei toiminnasta aiheutuisi vaikutuksia pohjaveden laadulle ja määrälle pitkällä aikavälillä ja ettei pohjaveden pilaantumista tai sen vaaraa aiheutuisi hankealueen kallioperä-, maaperä- ja pohjavesiolosuhteissa. Hankkeesta yleisille eduille mahdollisesti koituvat menetykset ovat huomattavia verrattuna yksityisille saataviin hyötyihin tai yleiselle edulle mahdollisesti koituihin hyötyihin (pienemmät hiilidioksidipäästöt).*

Super Asfaltti Oy on vuoden 2020 vesiluvan perusteella luottaen lupapäätösten johdonmukaisuuteen ja jatkuvuuteen arvioinut toimintamahdollisuuksien pysyvän kyseisen luvan mukaisina. Vuoden 2020 jälkeen olemme investoineet toimintaan ostamalla suunnitellun louhinta-alueen kiinteistön sekä tehneet parannuksia asfalttiasemalla noin miljoonan euron edestä.

Olemme selityksessä 5.11.2024 tarkastelleet hankkeeseen liittyviä intressejä. Selityksessä olemme arvioineet, mikäli emme enää saisi asfaltinvalmistuksen kiviainesta suunnitellulla tavalla, niin todennäköinen vaihtoehto olisi lopettaa koko toiminta ja sen seurauksena lopettaa toimiva yritys. Selvityksen mukaan kyse ei ole pelkästään kiviaineksen ottamisesta, vaan sen jatkojalostamista asfaltiksi ja siihen liittyvästä ketjusta, joka työllistää vähintään 20 – 30 henkilöä. Mielestämme edellä mainittua työllistämistä voidaan pitää yleisenä etuna. Tämä on jäänyt aluehallintovirastolta kokonaan huomioimatta eikä tehty arviointi siten ole todellisuuspohjainen.

Pohjaveden suhteen toteamme, että sekä aluehallintoviraston päätöksessä 1.2.2011 (päätös Nro 15/2011/4, Dnro ESAVI/215/04.09/2010) (liite 3) eikä aluehallintoviraston päätöksessä 10.12.2020 (444/2020, Dnro ESAVI/10769/202) (liite 4), jolla aikaisemmalle hankkeelle on myönnetty jatkoaika, ei hankkeesta pohjaveden laadulle ja pohjaveden virtauksille aiheutuvaa vaaraa ole pidetty vesilain mukaisen intressivertailun haittoja arvioitaessa huomattavana menetyksenä. Vuoden 2020 päätöksen aikana pohjavesialue on jo ollut laajennettuna nykyiseen kokoonsa.

Super Asfaltti Oy ei näe pohjavesialueen laajennusta perusteltuna. Aluehallintovirasto viittaa päätöksessään siihen, että pohjaveden virtauksista ei ole riittävästi tietoa. Jos virtauksista ei ole riittävästi tietoa, päätös on tehty ylivarovaisesti ja tulisi siksi kumota. Toisaalta olemme ELYltä kuulleet, että Letkunsuon turvekerroksen alla on vettä pidättävä kerros. Se ainakin osoittaa sen, että suovesi ei ole yhteydessä varsinaiseen pohjaveteen. Se ei kuitenkaan osoita, että suunnittelemanne louhos olisi yhteydessä Oripään pohjavesialueen varsinaiseen pohjaveteen. Onhan mahdollista, että suon vettä pidättävät kerrokset ovat suunnitellun louhoksemme pohjatasen alapuolella ja louhos olisikin kallion kautta yhteydessä tähän suon orsiveteen. Mikäli suon vettä pidättävä kerros on suunnitellun louhoksemme pohjan yläpuolella, yhteys länsipuolella harjuytimessä liikkuvaan pohjaveteen olta-va heikko koska yhteys tapahtuu kallion kautta. Etenkin tällöin herää kysymys pohjavesialueen laajentamisen perusteiden oikeellisuudesta.

Kalliopohjaveden virtaussuunta on hydraulisen korkeuden eron vuoksi mahdollinen hankealueelta kaakkoon yksityisen porakaivoa kohti. Kallion tiiviyn vuoksi ei mielestämme voi olettaa, että olisi olettaa hankealueelta olevan olennaista hydraulista yhteyttä länteen harjun ydinosaan suuntaan.

Vesienhoitosuunnitelman osalta olemme tarkastelleet asiaa toisaalla valituksessamme.

Lisäksi edellä mainituissa aluehallintoviraston päätöksissä haettua olennaisilta osin vastaavaa toimintaa ei ole nähty pohjavedelle sellaista vaaraa aiheuttavana, etteikö lupamääräyksillä lupaa olisi voinut myöntää olennaisilta osin haettua toimintaa vastaavalle toiminnalle. Jatkoluvan myöntämisen jälkeen tehty pohjavesiseuranta on vahvistanut aluehallintoviraston päätöksiin liittyneen arvioinnin.

Louhittava kiviaines on hyvälaatuista asfaltin raaka-aineeksi. Heti murskauksen jälkeen murskeen kuulamylykokeen tulos on luokkaa 11-12. Kubisoimalla kuulamylykokeen tulokseksi saa 10, jolla tuloksella murske menee luokkaa A_N 10. Kyseinen luokka on asfalttikiviaineksen toiseksi paras laatuluokka. Valtaosa nykyisistä louhoksista lienee 14-19 luokkaa. Liitämme oheen kiviaineksen tutkimustuloksia (liite 5).

Luvan myöntämisen edellytykset

Päätöksen kohdassa 5.1.7 Luvan myöntämisen edellytykset viitataan lupaharkinnassa tehtävään arviointiin luvan myöntämisen edellytyksiin pohjavedelle aiheutuvien riskien kannalta ja mainitaan vesiympäristölle vaarallisina tai haitallisina aineina öljyhiilivedyt ja nitraatit.

Aikaisemman toiminnan aikana vuonna 2014 aloitetun tarkkailun yhteydessä vedessä ei missään tarkkailupisteessä ole havaittu öljyhiilivetyjä lukuun ottamatta louhosvettä syksyllä 2022, jolloin havaittiin öljyhiilivetyjä keskiraskaiden jakeiden C10-C21 osalta 0,08 mg/l ja jakeiden kokonaispitoisuuden C10-C40 osalta 0,11 mg/l. Ennen sitä ja sen jälkeen louhosvedessä ei ole havaittu öljyhiilivetyjä.

Afry Finland Oy:n vuoden 2024 seurantaraportin mukaan *Nitraattia voidaan pitää ns. merkkiaineena, koska sitä on esiintynyt louhosvedessä kohonneina pitoisuuksina. Louhosveden nitraattipitoisuuden pitkänajan trendi on laskeva (Kuva 6-1), pitoisuus on vaihdellut tarkkailun ajan paljon vaihteluvälillä 3,3-45. Vuoden 2024 tarkkailussa louhosveden nitraattipitoisuus oli viime vuoden tasolla n. 17 mg/l. Nitraatti liukenee hyvin pohjaveteen, eikä pidäty maa- tai kallioperään. Mikäli louhinnalla olisi vaikutusta alueen pohjaveden laatuun, tulisi kohonneita nitraattipitoisuuksia löytyä myös seurantapisteiden vesinäytteistä. Toistaiseksi kohonneita nitraattipitoisuuksia on tarkkailun aikana havaittu vain louhinta-alueen välittömässä läheisyydessä sijaitsevan putken PF1 vesinäytteissä (liitekartta 1). Putkesta ja louhinta-alueesta vain hieman kauempana sijaitsevan kaivon AKT vesinäytteissä ei kuitenkaan havaita kohonneita nitraattipitoisuuksia.*

Lupahakemuksen täydennyksen liitteenä on ollut vesinäytteiden tutkimustulokset vuosilta 2014 – 2023. Liitämme oheen vuoden 2024 vesitarkkailun vuosiraportin (liite 2).

Seurantaraportissa todetaan: *Mikäli louhinnalla olisi vaikutusta alueen pohjaveden laatuun, tulisi kohonneita nitraattipitoisuuksia löytyä myös seurantapisteiden vesinäytteistä. Seurantaraportti on asiantuntijan laatima. Näin ollen voi todeta, että tosiasiallisesti toteutetulla louhinnalla ei ole ollut vaikutusta alueen pohjaveden laatuun ja koska lupahakemuksen mukainen toiminta noudattaa olennaisilta osin toteutunutta, myöskään lupahakemuksen mukaisella toiminnalla ei tule olemaan vaikutusta alueen pohjaveden laatuun. Näin ollen Super Asfaltti Oy katsoo, että kyseisessä kohdassa luvan antamatta jättämiseksi esitetyt perustelut ovat tosiasioihin perustumattomina perusteettomia. Perustelut ovat tosiasioihin perustumattomia spekulatioita, joissa ei ole viitattu seikkoihin tai tapahtumaketjuihin, joilla hanke voisi muuttaa pohjaveden laatua, muodostumista tai virtauksia, ja miten tämä muutos voisi huonontaa pohjaveden käyttökelpoisuutta taikka muulla tavalla aiheuttaa haittaa vedenotolle tai veden käytölle talousvetenä.*

Aluehallintoviraston aikaisempaa, olennaisilta osiltaan lupahakemuksen mukaista toimintaa vastaavalle toiminnalle antamisessa päätöksissä 1.2.2011 (päätös Nro 15/2011/4, Dnro ESAVI/215/04.09/2010) (liite 3) ja 10.12.2020 (444/2020, Dnro ESAVI/10769/202) (liite 4), ei hankkeesta pohjavedelle aiheutuvaa seurausta ole arvioitu sellaiseksi, etteikö lupaa olisi voinut lupamääräyksen myöntää. Kun haetussa luvassa pohjaveden suojelua on vielä eräiltä osin parannettu, lupa olisi aluehallintoviraston omaan, aikaisempaan lupaharkintaan nojautuen pitänyt myöntää.

Aluehallintoviraston vuonna 2011 myöntämän luvan myöntämisen jälkeen pohjaveden muodostumisalueen rajaa on muutettu kattamaan myös Letkunsuo ja Käinänsuo. Lupaharkinnassa vuonna 2020 tämä ei kuitenkaan ole ollut luvan pääperiaatetta muuttava seikka ja aluehallintovirasto on katsonut että hankealueen sijainti ja tähänastiset tarkkailutulokset huomioiden kalliokiviaineksen ottamisesta lupamääräysten mukaisesti ei aiheudu vaaraa pohjaveden laadulle.

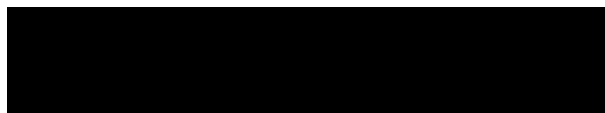
Hakemusasiakirjoissa on mielestämme esitetty riittävät pohjavettä suojaavat toimenpiteet kyseisten seikkojen varalta. Hakemusasiakirjoissa on myös esitetty toimenpiteet vahinkojen varalle. Erityisesti lisähuomiota verrattuna aikaisempaan toimintaan on kiinnitetty räjähdysainejäämiin. Louhetullaan kuljettamaan mahdollisimman nopeasti pois louhoksesta ja louhoksesta pumpattavan veden johtamisjärjestelyitä on muutettu siten, että vettä ei enää pumpattaisi louhoksen läheisyyteen vaan pelto-ojaan, josta vesi joutuu pohjavesialueen ulkopuolelle (**hakemusasiakirjojen liite 20**). Tämän jälkeen pumppausveden johtamiselle on esitetty vaihtoehto selityksessämme 5.11.2024. Siinä olemme ilmoittaneet olevamme tarvittaessa valmiit muuttamaan pumppausveden purkupaikan tilan Käinä pohjoispuolisen tien sivuojaan. Sieltä pumppauksen purkuvesi ei joudu matkallaan Niinijokeen Käinänsuon läheisyyteen. Näin ollen ei ole perusteltua olettaa, että pumppausvesi joutuisi pohjaveteen aluksi esittämämme pumppausratkaisun pelto-ojien kautta.

Pohjavesiseurannan yhteenvetoraportti vuodelta 2024 on valmistunut vasta tämän vuoden helmikuussa. Liitämme sen oheen (**liite 2**).

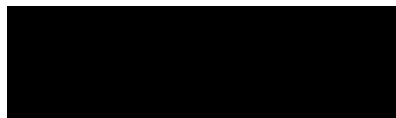
Loppuyhteenveto

Hakemusemme hylkäämiselle ei ollut perusteita. Perusteluina on esitetty arvioita haitallisista vaikutuksista tai riskeistä. Näitä ei kuitenkaan ole mitenkään yksilöity. Olennaisilta osiltaan suunnitellun toiminnan kaltaisen aikaisemman toiminnan vesiseurantojen yhteydessä ei ole havaittu pohjaveden pilaantumista. Toiminnan luonnetta pohjaveden yläpuolisena louhintana eikä kalliopohjaveden todellisia virtaussuuntia, -nopeuksia eikä -määriä ole otettu huomioon. Mahdolliset lupahakemuksessa mahdollisesti esiintyneet puutteet olisi voinut korjata lupamääräyksillä. Vaadimme, että aluehallintoviraston päätös kumotaan ja meille myönnetään hakemamme lupa esittämillämme täydennyksillä.

Super Asfaltti Oy

yhteystiedot
postiosoite:
sähköposti:
puhelin:

Liitteet

- 1 Aluehallintoviraston päätös ESAVI/16951/2024
- 2 Pohjavesiseurannan raportti vuodelta 2024
- 3 Aluehallintoviraston päätös 1.2.2011 (Nro 15/2011/4, Dnro ESAVI/215/04.09/2010)
- 4 Aluehallintoviraston päätös 10.12.2020 (444/2020, Dnro ESAVI/10769/202)
- 5 Kiviaineksen tutkimustuloksia